

E-fakturering

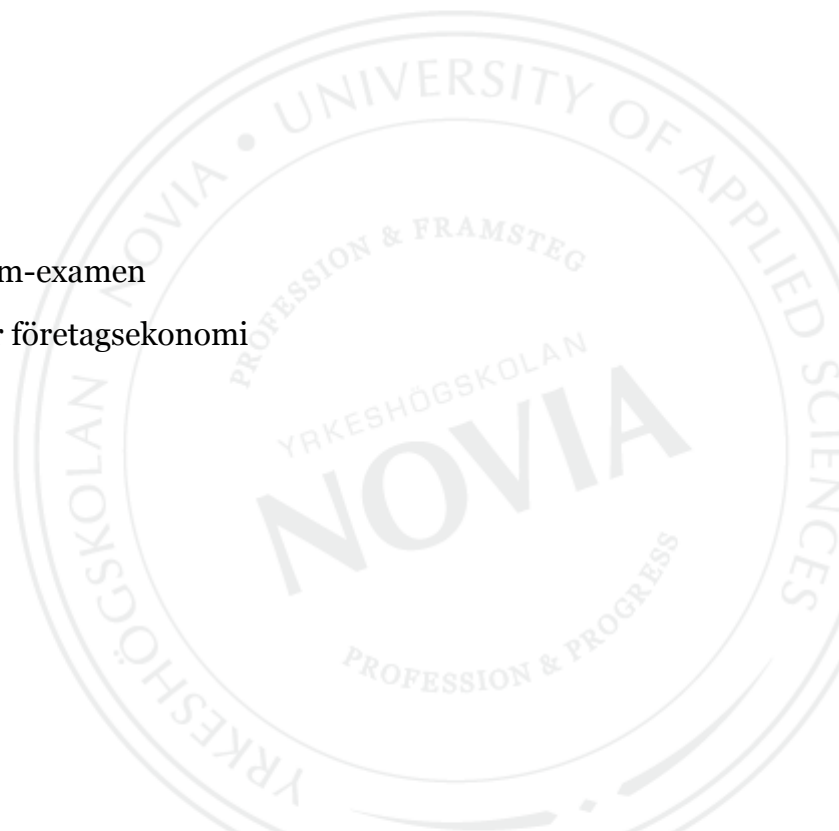
- **tidens melodi bland Andelsbanken Raseborgs företagskunder?**

Linda Abrahamsson

Examensarbete för tradenom-examen

Utbildningsprogrammet för företagsekonomi

Åbo 2010

EXAMENSARBETE

Författare: Linda Abrahamsson
Utbildningsprogram och ort: Företagsekonomi, Åbo
Inriktningsalternativ/Fördjupning: Redovisning
Handledare: Maria Westerlund

Titel: E-fakturering – tidens melodi bland Andelsbanken Raseborgs företagskunder?

Datum 3.11.2010

Sidantal 36

Bilagor 5

Sammanfattning

Detta examensarbete handlar om e-fakturering och hur populärt det är bland Andelsbankens Raseborgs kunder. Undersökningen riktar sig endast till företag. För att göra undersökningen, använde jag två undersökningsmetoder. Först skickade jag ut enkäter till företag, som är kunder i Andelsbanken Raseborg och sedan intervjuade jag en bokförare på en bokföringsbyrå.

Arbetets syfte är att reda ut hur populär e-faktureringen är bland företag och hur e-faktureringen påverkar bokföringen.

Teoridelen behandlar allmänt bankens nättjänst. Jag har även tagit upp bokföringslagen och sett vad där står om bland annat elektronisk arkivering. Arbetet behandlar också allmänt om e-fakturering, hur man kommer igång med e-fakturering samt fördelar och nackdelar med e-fakturering.

Undersökningen visade att e-fakturering inte ännu är så populärt bland Andelsbanken Raseborgs företagskunder. Eftersom 20 företag använde sig av e-fakturering, medan 18 företag inte använde sig av e-fakturering, var det en väldigt jämn fördelning. Det var lika stor procent som mottar e-fakturer som skickar ut e-fakturer och få företag gjorde både och. Orsaker till att företagen valt e-fakturering är att det är lättare och bekvämare och modernt. Många som inte använde sig av e-fakturering kan i framtiden tänka sig att börja med det.

Språk: Svenska Nyckelord: E-fakturering, e-faktura, nättjänst, företag

Förvaras: Examensarbetet finns tillgängligt antingen i webbiblioteket Theseus.fi eller i biblioteket.

BACHELOR'S THESIS

Author: Linda Abrahamsson
Degree Programme: Business administration
Specialization: Accounting
Supervisors: Maria Westerlund

Title: E-invoicing – current trend for the customers of Andelsbanken Raseborg

Date	23.11.2010	Number of pages	36	Appendices	5
------	------------	-----------------	----	------------	---

Summary

This thesis is a study of e-invoicing and how popular it is among the customers of Osuuspankki Raasepori bank. My purpose is to study only companies. To conduct the survey I used two research methods. First, I sent out inquiries to companies, which are customers of Osuuspankki Raasepori. After that, I interviewed an employee at a bookkeeping company.

The purpose of the study is to find out how popular e-invoicing is among companies and how it affects the accounting.

In the theory chapter, I study generally the bank's network service. I also study the Accountancy law in order to see what it says about for example electronic archiving. I discuss e-invoicing in general, how you start e-invoicing and the benefits and disadvantages with e-invoicing.

The survey showed that e-invoicing is not so popular among companies yet. Because 20 companies used e-invoicing, and 20 did not use e-invoicing, it means that it was an equal distribution. It was a similarly large percent that receives e-invoices and send out e-invoices and a few companies did both. Reasons for why some companies have chosen e-invoicing is that it is easier, more comfortable and more modern. Many that do not use e-invoicing can in the future imagine starting up e-invoicing.

Language: Swedish	Key words: E-invoice, network service, company
-------------------	--

Filed at: The examination work is available either at the electronic library Theseus.fi or in the library.

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	1
2	Problem.....	2
2.1	Syfte	3
2.2	Avgränsningar	3
3	Nättjänst.....	4
4	Fakturering.....	6
5	E-fakturering.....	6
5.1	Utveckling av e-fakturan	7
5.2	Omställningsprocessen från pappersfaktura till e-faktura.....	8
5.3	E-fakturan ersätter pappersfakturan	8
5.4	Ibrukttagande av e-faktura	9
5.4.1	E-fakturens fördelar	10
5.4.2	E-fakturans nackdelar.....	12
6	Bokföringslagen	14
6.1	Affärshändelser	14
6.2	Verifikation	14
6.3	Förvaring/arkivering av bokföringsmaterial.....	15
7	Elektronisk arkivering.....	16
8	Metod.....	18
9	Resultatredovisning	20
9.1	Enkätresultat.....	20
9.2	Intervjuresultat	26
10	Analys och slutsatser.....	28
11	Kritisk granskning.....	33
12	Avslutning.....	34
13	Källförteckning	35

Bilaga 1 Svenska enkätundersökningen

Bilaga 2 Finska enkätundersökningen

Bilaga 3 Svenska infobrevet till enkäten

Bilaga 4 Finska infobrevet till enkäten

Bilaga 5 Intervjufrågorna

1 Inledning

Vårt samhälle börjar allt mer handla om Internet och allt vad det erbjuder. Internet har förändrat mångas vardag och arbetssätt. För många är tid en bristvara och vi vill få saker att gå undan snabbt och lätt. E-fakturan marknadsförs som ett snabbt och lätt alternativ och till allas vardag hör även att betala räkningar. Vi kommer alltid att vara tvungna att betala räkningar, men *hur* vi gör det får framtiden visa.

Därför har jag valt att i mitt examensarbete ta upp e-faktura och e-fakturering och dess utveckling och framfart samt dess betydelse för bokföringen, eftersom allt fler företag väljer att använda sig av och blir uppmanade att använda e-faktura och e-fakturering. Jag gör min undersökning för Andelsbanken Raseborg och riktar den till bankens kunder, för att höra deras åsikter och erfarenheter om e-fakturering.

De finländska bankerna har gemensamt utvecklat e-fakturering, för att kunna ta emot och betala fakturor elektroniskt. E-fakturan anses vara ett modernt betalningssätt. E-fakturan skall vara enkel och förmånlig att använda både för företag och för kunder. De sänds via nätbanken och man behöver nästan bara trycka på knappen ”acceptera” och så är fakturan betald. (Finansbranschens Centralförbund, 2007) Ändå finns det de kunder som väljer pappersfaktura istället för e-faktura och jag vill ta reda på hur populär e-fakturering egentligen är?

2 Problem

I dagens läge går det mesta att sköta elektroniskt över Internet. Allt fler företag vill att kunderna skall koncentrera sina ärenden till Internet och använda sig av företagets elektroniska tjänster och då bland annat e-fakturan just nu är populär och företag försöker med alla medel marknadsföra den som tidens melodi.

Då allt mer kan skötas över Internet, kan man fråga sig om det påverkar bokföringen och i vilken mån det gör det. Vad säger bokföringslagen till att allt börjar ske elektroniskt, skall inte ändå papper sparas i tio år? Är det i den här riktningen kunderna vill att det skall gå? Man marknadsför e-fakturor som säkra och trygga, men hur tar kunderna detta påståande? E-faktura, kan man inte säga faktura som faktura? Pappersfakturan och e-fakturan har liknande uppgifter. E-fakturan sänds och tas emot genom nätbanken och den anger ett färdigt betalningsförslag, vilket innebär att man inte behöver mata in referens- och kontonummer. E-fakturan gör det också möjligt att godkänna fakturor elektroniskt. E-fakturorna kan sedan lagras elektronsikt på datorn och man behöver inte spara alla fakturor i mappar på hyllor. (Finansbranschens Centralförbund, 2007)

Det finns många frågetecken om elektroniska tjänster och jag vill nu kartlägga om det är positivt eller negativt, oklart eller klart och om det från företagets sida är värt att satsa på och hur allt som gäller nättjänster påverkar redovisningen idag och framöver?

2.1 Syfte

Syftet med mitt examensarbete är ta reda på hur populär e-fakturering är bland med Andelsbanken Raseborgs kunder, hur e-faktureringen förändrar arbetet, orsaker till varför man väljer att använda sig av e-fakturering samt hur e-faktureringen påverkar bokföringen. Jag vill även se hur bokföringen förändras och effektiveras, då allt fler börjar använda sig av e-fakturering.

2.2 Avgränsningar

Jag har valt att rikta mig till och undersöka endast företag. Sådana företag med minst 650 000 € i omsättning inom Andelsbanken Raseborgs kundkrets. Jag har valt att inte ta med SEPA i undersökningen, eftersom jag endast vill att undersökningen handlar om e-fakturering.

Undersökningen görs som ett bekvämlighetsurval och banken väljer ut de företag, som skall delta i undersökningen. Efter att jag fått svaren från bankkunderna, tänker jag intervjua en bokförare på Raseborgs Disponent och Bokföringscentral, som är ett dotterbolag till Andelsbanken Raseborg och höra hennes åsikter och erfarenheter.

3 Nättjänst

OP-nättjänsten är elektroniska betjäningskanaler, som är avsedda för kunder som tillhör OP-Pohjola-gruppen. Dit räknas op.fi och telefontjänsten. I OP:s nättjänst ingår inte företagstjänsterna som är riktade till företag. För att få tillgång till företagstjänsterna ingår banken och företagen skilda avtal om de tjänsterna.

(Andelsbanken Raseborg, 2010).

I nättjänsten sköter man lätt sina bankärenden över Internet. I nättjänsten kan man lätt följa upp och kontrollera sina bankärenden på egen hand när man har tid. Man behöver endast ett användarnamn, lösenord samt en nyckeltalslista. (Andelsbanken Raseborg, 2008 b)

Nättjänsten är elektroniska betjäningskanaler som är riktade till bankens egna kunder. Alla banker har sin egen nättjänst. Om man till exempel är Andelsbankens kund, så använder man också sig av Andelsbankens nättjänst. (Andelsbanken Raseborg, 2008 b).

I nättjänsten kan privatpersoner och företag sköta alla sina bankärenden. Man kan kolla kontouppgifter, betala räkningar, fakturera, ansöka om lån och läsa om försäkringar. I nättjänsten kan man också skapa försäljningsfakturor och kolla kund- och produktregister. Dessutom kan man följa upp försäljningsfordringar (Andelsbanken Raseborg, 2008 b).

Då företagen bestämmer sig för att börja använda bankens nättjänst, så ingår man ett avtal med banken. Dessutom behöver man bankens nättjänstkoder som består av ett användarnamn, lösenord och en nyckeltalslista, för att kunna börja använda sig av bankens nättjänst. Nättjänsterna kan sedan användas både med dator och med telefon. Koderna som ges till privatpersoner är avsedda för privat användning, likaså är företagens koder kundspecifika. Banken är alltså skyldig att kontrollera kundens identitet vid öppning av nya nättjänstavtal. Nättjänstkoderna bör inte förvaras på samma ställe, så att ingen i misstag kan komma över dem. Om nättjänstkoderna försvinner eller kunden märker att någon missbrukat dem, så skall kunden omedelbart anmäla det till tjänsteleverantören, som är leverantör för identifieringstjänster.

När man loggar in i nättjänsten, så identifierar man sig med sitt användarnamn, lösenord och nyckeltalet och då känner nättjänsten igen en.

Kunden ansvarar för missbrukad användning av koderna om man överlåtit koderna till någon som inte är behörig att använda dem, nättjänstkoderna försvunnit på grund av vårdslöshet och om kunden glömt att anmäla att nättjänstkoderna försvunnit. Om nättjänstkoderna försvunnit på grund av vårdslöshet eller att man glömt att ringa tjänsteleverantören, så ansvarar kunden för upp till 150 €. Kunden ansvarar inte för obehörig användning av nättjänstkoderna, om koderna använts ännu efter anmälan. Tjänsteleverantören kan i vissa fall spärra nättjänstkoderna, till exempel om säkerheten vid användning av nättjänstkoderna äventyras och om de märks att någon obehörig haft tillgång till koderna.

Företags- och samfundskunder är bundna till alla handlingar och kunden ansvarar för allt som anställda och andra kodanvändare använder nättjänstkoderna till. Om inte tjänsteleverantören fått en anmälan om att koderna är försvunna. (Andelsbanken Raseborg, 2010).

4 Fakturering

Fakturering har för försäljaren medfört mycket jobb och stora kostnader och genom att man automatiserat olika funktioner, så har rutinarbetet inom bokföringen minskats. (Tomperi, 2005 s. 136)

Idag sköts all fakturering maskinellt. Man skriver fakturorna på dator och printar ut dem på papper eller skickar dem elektroniskt. Fakturan innehåller summan som skall betalas, förfallodagen, referensnummer och mottagarens kontonummer.

I säljarens bokföring överförs faktura uppgifterna till reskontran. När kunden vid betalning av fakturan uppger referensnummer, får säljaren veta vilken dag fakturan är betald, vilken summa som betalats och referensen. Säljaren får med hjälp av kontoutdrag och referenslistor se vem som har betalat och vem som inte har betalat fakturorna.

Mottagaren av fakturan matar in fakturans i datasystemet genom att mata in fakturans referensnummer. Då fakturan betalas skall betalaren mata in mottagarens kontonummer, summan på fakturan, referensnummer eller meddelande och datum för betalningen.

(Tomperi, 2005 s. 136)

Fakturorna vid elektronisk fakturering kan skrivas ut på papper, om man vill. Verifikationerna och bokföringsböckerna i elektronisk form behöver nödvändigtvis inte skrivas ut. De kan sparas på en dator eller på CD-skiva, som är det vanligaste. Skannade uppgifter kan inte redigeras, utan endast sparas i det format, som de skannas in som.

(Tomperi, 2005 s. 137)

Vid fakturering mellan företag skickas fakturan i elektronisk form från det fakturerande företaget faktureringsystem och tas emot i mottagarens system för hantering av inköpsfakturer och vidare in i bokföringen utan manuella behandlingsfaser. Med hjälp av nätfakturer kan man automatisera såväl köparens som säljarens bokföring och betalning av inköpsfakturer. (Tomperi, 2005 s. 140)

5 E-fakturering

E-fakturering innebär att pappersfakturan ersätts med en elektronisk faktura, som sänds eller tas emot i nätbanken. E-fakturans innehåll, utseende samt betalningssätt fungerar på samma sätt som pappersfakturan. (Andelsbanken Raseborg, 2008 a).

E-fakturan är ett av de finländska bankerna gemensamt utvecklat betalningssätt, för att kunna ta emot och betala fakturor. Det betyder att företagen kan skicka sina fakturor direkt till kundens nätbank. (Finansbranschens Centralförbund, 2007).

Genom att övergå till elektronisk fakturering kan företagen effektivisera hanteringen av fakturor. Den elektroniska faktureringen var ursprungligen en serviceform över Internet mellan företag. Säljaren kan skicka en faktura till köparen bara genom att trycka på en knapp. Det går lätt att överföra information från försäljarens faktureringsystem till köparens inköpsprogram. Köparen kan också skicka en faktura per e-post för att granskas och godkännas. E-fakturorna kan sedan arkiveras i i försäljarens datalager.

(Tomperi, 2005 s. 138).

Avsändaren och mottagaren av nätfakturor kan ansluta sig till nätet genom olika operatörer för elektronisk fakturering, till exempel Basware eller TietoEnator. De vanligaste faktureringsstandarderna är eInvoice och Finvoice. Mottagarna och avsändarna av e-fakturor behöver inte känna till de olika standarderna, för att de kan anpassas vid behov. Operatören kan konvertera fakturor som skickas i olika format, så att de alla sedan blir i enhetliga format.

(Tomperi, 2005 s. 140).

5.1 Utveckling av e-fakturan

E-faktureringens internationella utvecklingsprocess har i årtal koncentrerats på att utveckla tillvägagångssätt och standarder. Utvecklingsarbetet har gått långsamt och EU-kommissionen har tillsatt en arbetsgrupp som skall arbeta snabbare, eftersom det visat sig att e-faktureringen är lönsam.

Utvecklingen i olika länder av e-faktureringen är på olika nivåer och en sak som kan påverka utvecklingen är lagstiftningen. De nordiska länderna har varit föregångare vad

gäller e-fakturerings. Speciellt i Finland har man utvecklat en unik e-fakturerings infrastruktur. Ändå finns det ännu en hel del att utveckla vidare och man är också tvungen att ta internationella standarder i beaktande.

(Arjen tietoyhteiskunnan neuvottelukunta, 2009 s. 9-10).

5.2 Omställningsprocessen från pappersfaktura till e-faktura

Valet av e-faktura är enklast att göra tillika som pappersfakturan betalas. När man matat in betalningen av pappersfakturan kan man välja att i fortsättningen motta e-fakturer istället. I nätbanken finns det en avdelning för e-faktura och där hittar man alla anvisningar för e-fakturering och e-tjänster. Man är även tvungen att ingå ett avtal och godkänna olika villkor, men när man godkänt allt har man ett e-fakturaavtal.

Man kan sedan söka upp de företag som erbjuder e-fakturering från en lista och klicka för dem som man vill att skickar e-fakturer. De fakturerare man söker går lätt att hitta på namnet eller kontonumret. När man sedan valt företagen så ber företagen om specificerade tilläggsuppgifter, till exempel kundnummer. Efter att man valt den faktura, som man vill ha som e-faktura, är det alltid bra att kolla uppgifterna som banken gett och sedan är det bara att vänta på att faktureraren sett önskemålet om e-faktura.

Varje gång som det kommer en ny e-faktura får man ett meddelande till telefonen eller e-posten att fakturan anlant. Då skall man logga in till nättjänsten och alltid kontrollera e-fakturans innehåll och sedan betala fakturan på förfallodagen. Om någonting är fel på fakturan så skall man be om korrigerings av faktureraren.

Direktdebitering och e-faktura är inte samma sak, eftersom direktdebiteringen går direkt från kontot, men e-fakturan skall man godkänna. E-fakturornas utseende kan variera, men grunduppgifterna skall man ändå lätt hitta.

(Finanssialan Keskusliitto, u.å. a)

5.3 E-fakturan ersätter pappersfakturan

I Finland mottar privatpersoner omkring 300 miljoner e-fakturer i året, medan företagen tar emot 180 miljoner e-fakturer. Om vi i Finland skulle gå i den riktningen att allt fler privatpersoner börjar ta emot e-fakturer, så skulle man på års nivå spara 2 miljoner träd och stora mängder vatten och bensin. När allt fler börjar övergå till e-fakturering minskar också

behovet av arkivering av papper och dokument och med tiden kan det helt falla bort. (Koskinen, 2008 s. 37).

Av privatpersoner som använder sig av OP-Pohjola-gruppens nättjänst tar ungefär 60 % emot e-fakturor, vilket innebär cirka 800 000 kunder.

Övergången från pappersfaktura till e-faktura tar sin tid i stora företag, för övergången kräver också omorganisering av ekonomiförvaltningstjänster. (Op-Pohjola, 2009).

Det kan också i framtiden börja kosta att ta emot endast pappersfakturor. Vissa företag har redan också övergått till att ta betalt för pappersfakturor. När man börjar ta betalt för pappersfakturor effektiverar man övergången till e-fakturor, eftersom få människor i dagens läge vill börja betala för att få sina räkningar i pappersform. Det kan också gå den vägen att de som vill motta fakturorna elektroniskt kan få en liten rabatt för det. (Koskinen, 2008 s. 42-43).

5.4 Ibruktagande av e-faktura

För att kunna ta i bruk e-fakturan är man tvungen att göra ett avtal om e-fakturering och ha bankens bankkoder. Vid uppgörande av avtalet om e-fakturor i nätbanken är man även tvungen att godkänna bankens villkor för e-fakturering. (E-laskusanomat, 2008).

I samband med ibruktagande av e-faktureringstjänsten får kunden av banken en mottagningsadress för e-fakturor. Kunden och sändaren kommer sedan överens om mottagning av e-fakturor. För att sändaren skall kunna börja sända e-fakturor är mottagaren tvungen att meddela sin mottagningsadress till sändaren. För att avbryta e-faktureringen måste mottagaren meddela detta till sändaren. Sändaren får inte skicka e-fakturor till kunder som inte meddelat att de vill ta emot e-fakturor. Banken ansvarar inte för e-faktureringen och är inte tvungen att följa upp om sändaren håller sig till avtalen som ingåtts med mottagaren.

Kunden godkänner att en e-faktura har levererats, när kundens bank har installerat e-fakturan i kundens nätbank. Kundens bank ansvarar för att e-fakturan syns i kundens nätbank senast den andra bankdagen efter att fakturan mottagits av banken. Banken håller fakturan tillgänglig för kunden i nätbanken minst två månader från den dagen den har

förmedlats till kundens bank. Banken är inte ansvarig att förmedla e-fakturan till kunden efter förvaringstiden. Sändaren ansvarar för att e-fakturans innehåll stämmer och att fakturan är korrekt. Kunden skall ändå alltid kolla e-fakturan före han godkänner den, om det finns någonting att klaga över skall man vända sig till avsändaren av fakturan.

Betalningen av e-fakturan innebär att betalaren är tvungen att ge sin bank ett betalningsuppdrag gällande e-fakturering. Betalningar som baserar sig på nätfakturer förmedlas som gireringar. Banken är inte skyldig att utan uppdrag se till att en e-faktura betalas. Om en e-faktura inte betalas, hör det inte till bankens ansvarsområde att kolla upp obetalade e-fakturer. (E-laskusanomat, 2008).

Sändarens och mottagarens bank ansvarar inte för skador som kan uppkomma genom att förmedlingen av e-fakturer fördröjs eller förhindras. E-faktureringen kan förhindras av till exempel avbrott eller fördröjning i bankverksamheten till följd av en olycka, störningar i banktjänsten eller strejk.

Om banken gjort någonting fel i e-faktureringen skall kunden omedelbart anmäla detta till banken. Om banken vägrar att erkänna att den gjort fel så kan man till exempel kontakta Bankbranschens kundrådgivning, om ärendet inte kan lösas genom förhandlingar mellan kunden och banken. (E-laskusanomat, 2008).

När man har bestämt sig för att börja ta emot e-fakturer, så kommer de inga pappersfakturer längre. Då man betalar en pappersfaktura, så kan man även där ändra leveranssättet. Så nästa gång då fakturan kommer, så kommer den som e-faktura till nätbanken. (Finansbranschens Centralförbund, 2007).

Fakturer kan också skickas med e-post. Då kan inte fakturorna behandlas elektroniskt, utan de behandlas på samma sätt som pappersfakturorna. Vid e-post fakturering är det bara fakturans sändningssätt som är elektroniskt och därför faller fördelarna med automatiseringen bort. (Tomperi, 2005 s. 141-142).

5.4.1 E-fakturens fördelar

E-fakturering innebär att man på ett snabbt och lätt sätt kan betala sina fakturer i sin nätbank. E-fakturan är lättare att hantera än pappersfakturan och det är därför som man vill att så många som möjligt skall börja använda sig av e-fakturering. (E-laskusanomat, u.å.).

När man mottar en e-faktura, så kommer den till kundens nätbank. Kunden behöver inte skriva in kononummer eller referensnummer, man behöver endast kolla igenom att räkningen är korrekt och om den är korrekt och man godkänner den så är det bara att trycka på godkänn. Det går snabbt att betala en räkning och man slipper skrivfel. När räkningar kommer automatiskt till nätbanken, så kan man även betala räkningar när man är på resa, om man har tillgång till internet. Det betyder att man kan kolla räkningarna var man än är och man behöver inte komma hem för att kolla i posten om räkningarna anlant.

E-fakturorna förvaras i nätbanken, vilket betyder att man inte behöver fundera på var man skall förvara räkningarna och det blir inte heller problem med att förstöra dem. Det tar inte heller rum att förvara e-fakturor, eftersom allt förvaras i nätbanken. Om man behöver och vill finns det också möjlighet att spara räkningarna på datorn eller skriva ut dem.

E-fakturorna ses endast i ens egen nätbank, så ingen annan slipper och se räkningarna utan bankkoderna. Bankerna känner också igen e-faktura sändarna, vilket betyder att det inte kan komma skämträkningar till nätbanken. Då man använder sig av e-fakturering, så tänker man även på miljön och sparar på papper. För vid e-fakturering behöver man inte skriva ut några papper eller posta räkningarna per post till mottagaren. (E-laskusanomat, u.å.).

För de som sänder ut e-fakturer är faktureringsprocessen snabbare och betalningen fås snabbare in på kontot. För den som skickar ut räkningar minskar arbetet betydligt och den elektroniska förvaringen effektiviserar också faktureringsprocessen. E-fakturer hjälper också till med att felen i räkningarna minskar och att även bokföringen kan automatiseras.

Materialkostnaderna minskar också för de företagen som börjar sända ut e-fakturer, eftersom man börjar spara både papper, kuvert och frimärken. De manuella arbetskedena minskar och därför effektiviserar förmedlingen av fakturorna.

(Arjen tietoyhteiskunnan neuvottelukunta, 2009 s. 7-8).

	Mottagna fakturer		Skickade fakturer		Tillsammans	
	Tid	€	Tid	€	Tid	€
Pappersfaktura	14 min	28,80	10,5 min	18,55	24,5 min	47,35
E-faktura	1 min	3,30	6 min	10,80	7 min	14,10

(Finanssialan Keskusliitto u.å. b, s.10).

Figur 1 Jämförelse i tid och pengar mellan pappers- och e-faktura

5.4.2 E-fakturans nackdelar

Alla pratar om e-fakturans fördelar och hur viktigt det är för alla företag att skicka ut e-fakturer, men e-fakturer kan också ha sina nackdelar. Nackdelarna kan man som företagare, om man har otur också snabbt stöta på, då man kör igång med e-fakturering. E-fakturering kan också innebära mindre arbetsplatser i framtiden, eftersom allt fler saker blir automatiserade. Trots att e-fakturering marknadsförs som billigt, så kan e-fakturering i begynnelsen innebära höga kostnader före personalen är inskolad i de nya systemen.

Det största problemet eller utvecklingsaspekten är att alla företag borde få en gemensam standard för e-faktureringen. Det har visat sig att de finns bekymmer med tekniken och problem mellan banker, operatörer, leverantörer och företag. De bekymren måste man få bort, vilket betyder att alla borde få samma rättigheter till överföringsnätet. Det betyder att alla problem med servicen skulle vara riktade till samma ställe.

(Arjen tietoyhteiskunnan neuvottelukunta, 2009 s. 17).

En utmaning som varit och ännu är ett bekymmer inom e-fakturering är att inte alla företag erbjuder e-fakturering. I juli 2009 var det ungefär 400 företag som erbjöd sina kunder möjligheten att motta e-fakturor. Många företag har varit rädda för att marknadsföra e-fakturering. (Op-Pohjola, 2009).

6 Bokföringslagen

Bokföringslagen är en viktig del av e-faktureringen, eftersom den ger direktiv för hur faktureringen skall göras och vad lagen säger till hur länge verifikat skall sparas, därför tar jag även upp Bokföringslagen som en del av min teoretiska referensram.

Enligt bokföringslagen 30.12.1997/1336 är var och en som bedriver en rörelse eller utövar ett yrke skyldig att bokföra sin verksamhet (§1, 1 kapitlet). Enligt bokföringslagen 30.12.1997/1336 skall räkenskapsperioden vara 12 månader, den får vara kortare eller längre, men högst 18 månader. Speciellt om man börjar eller slutar sin verksamhet, så kan räkenskapsperioden variera. (Bokföringslagen 1997/1336 §4, 1 kapitlet).

6.1 Affärshändelser

Enligt bokföringslagen 30.12.1997/1336 skall den bokföringsskyldige i bokföringen som affärshändelser notera utgifter, inkomster och finansiella transaktioner. Enligt 2 § skall affärshändelserna bokföras på skilda konton och varje konto skall ha sitt specifika innehåll. Den bokföringsskyldige skall för varje räkenskapsperiod ha en tillräckligt specificerad förteckning över sina konton, vilken redogör för kontonas innehåll. Enligt 4 § skall affärshändelserna bokföras kronologiskt och systematiskt. (Bokföringslagen 1997/1336 §1, 2 kapitlet).

Enligt bokföringslagen 30.12.1997/1336 är grunden för bokföring av en utgift, att man mottagit en produktionsfaktor och grunden för bokföring av en inkomst är att man överlåtut en prestation. Inkomster och utgifter får också bokföras enligt kontantprincipen, att man fått pengar i kassan. (Bokföringslagen 1997/1336 §3, 2 kapitlet).

6.2 Verifikation

Enligt bokföringslagen 30.12.1997/1336 skall bokföringen för varje affärshändelse grunda sig på en daterad och numrerad verifikation över affärshändelsen. Verifikationen skall innehålla en anteckning över de konton som använts. På utgiftsverifikationen skall framgå den mottagna produktionsfaktorn och på inkomstverifikationen skall framgå den överlåtna prestationen. Man skall fakturera för de tjänster man säljer och motta fakturor för de

tjänster man köper. Tidpunkten för mottagande och överlåtelsen skall kunna visas med hjälp av en verifikation. Man har rätt att utan särskild verifikation göra en rättelse.

(Bokföringslagen 1997/1336 §5, 2 kapitlet).

Enligt bokföringslagen 30.12.1997/1336 skall verifikationen eller gjorda noteringar i bokföringen alltid finnas i läsbar skriftlig form. Noteringarna i bokföringen måste göras på ett tydligt och varaktigt sätt, så att de inte försvinner. (Bokföringslagen 1997/1336 §7, 2 kapitlet).

6.3 Förvaring/arkivering av bokföringsmaterial

Verifikationerna och noteringarna i bokföringen får göras med maskinläsbart datamedium, men om det behövs skall den bokföringsskyldige ta fram dem i läslig form. Med maskinläsbart medium menas allt material som förvaras elektroniskt (Rekola-Nieminen, 2006 s. 38).

Enligt bokföringslagen 30.12.1997/1336 skall balansboken alltid finnas på papper med företagarens underskrift (Bokföringslagen 1997/1336 §8, 2 kapitlet). Enligt bokföringslagen 30.12.1997/1336 skall bokföringsböckerna och kontoplanen med anteckningar bevaras minst tio år efter räkenskapsperiodens utgång. Räkenskapsperiodens verifikationer, korrespondens om affärshändelser och annat bokföringsmaterial skall bevaras minst sex år efter det år räkenskapsperioden tagit slut. De skall också sparas i sådan ordning de är bokförda, så att man utan svårigheter hittar det material man söker. (Bokföringslagen 1997/1336 §10, 2 kapitlet).

7 Elektronisk arkivering

Verifikationer och bokföringsanteckningar kan sparas på en dator och behöver inte skrivas ut i pappersformat. Balansboken får inte endast sparas på dator, utan den måste också finnas som pappersutskrift. För att kunna spara verifikationer och bokföringsanteckningar på dator, så skall de vid behov kunna tas fram i vanlig läsbar form. Det skall finnas ett datasystem eller en metod till förfogande, där valda uppgifter eller händelser i bokföringsmaterialet skall kunna granskas och överföras till ett annat datamedium.

En faktura eller en annan verifikation som finns lagrad på en dator, skall kunna skrivas ut i läsbar form på papper och all information som bör finnas med skall synas tydligt.

Under räkenskapsperioden skall bokföringsmaterialet förvaras på två datorer om allt material som finns att tillgå är elektroniskt. Om verifikationerna också förvaras som original på papper, så är det tillåtet att spara materialet endast på en dator. Datorerna skall vara bra säkrade.

Enligt bokföringslagen skall allt bokföringsmaterial som är i elektronisk form säkerhetskopieras. En gång per år skall dubbla kopior av uppgifterna sparas i PDF- eller CDR-format. (Tomperi, 2005 s. 138).

Om bokföringsmaterialet varaktigt skall sparas på en dator, så måste det vid bokslutet överföras till två datamedier, där allting kan bevaras. För att förhindra att ändringar kan göras, så skall uppgifterna bevaras i sådana medier, där man inte kan göra förändringar. Ett exempel kan vara att man med hjälp av till exempel en checksumma kan bevisa att inte uppgifterna är förändrade. På en CDR-skiva är det möjligt att lagra uppgifter endast en gång. (Tomperi, 2005 s. 137).

Det man i första hand bränner på skiva är huvudboken, dagboken, resultatet och balansen. En bokföringsskyldig kan också skydda sina dokument, så att det inte går att ändra på dem. Det skall ändå alltid gå att garantera att det är möjligt att få det sparade materialet och att det bevaras i läsbar form. De sparade materialet kan myndigheter eller andra personer som granskar bokföringen, revisorer vilja kolla igenom. Om inte allt sparas elektroniskt, så skall man säga vad som finns sparat på papper och vad som sparas elektroniskt.

Alltid då man sparar materialet elektroniskt bör man tänka på att spara materialet i ett sådant format, så att det sedan med säkerhet går att öppna det framöver också, fast tekniken går framåt. (Kirjanpitolautakunta, 2000).

Ett bra alternativ är att spara i PDF, eftersom alla PDF-dokument ser ut på samma sätt och ett dokument blir mycket mindre då man sparar det som PDF. PDF-dokumentet har också hög datasäkerhet och när ett dokument är sparad som PDF, så går det inte att ändra i dokumentet. (MM PRO, 2005).

8 Metod

Jag har i mitt examensarbete valt att använda mig av både en kvalitativ och en kvantitativ metod. Den kvalitativa metoden bestod av intervju och den kvantitativa metoden av en enkätundersökning.

Intervju är en mycket vanlig teknik inom företagsekonomi och det går ut på att samla in ny information. Informationen kan man samla in genom till exempel personlig intervju eller telefonintervju. Det är viktigt att sträva efter slutna frågor istället för öppna frågor, för då går sammanställningen lättare. Öppna frågor är frågor utan bundna svarsalternativ och slutna frågor har bundna svarsalternativ. (Arbnor I. & Bjerke B., 1994 s. 241-243). I min intervju använde jag mig av både öppna och slutna frågor.

Enkäter är också en metod för att samla in ny information till en undersökning. I en enkätundersökning får respondenten svara på frågorna när som helst och man har mer tid att svara på frågorna. Insamlingsmetoden ger ofta en ganska låg svarsprocent. Dessutom finns det en risk att en annan person än den utsedda svarar på frågorna samt att frågorna kan misstolkas. Ofta är det så att enkäter måste kompletteras med intervjuer. För att säkra sig om att överhuvudtaget få svar på enkäten är det viktigt att satsa på bundna svarsalternativ. (Arbnor I. & Bjerke B., 1994 s. 360). Enkätundersökningen gav verkligen en ganska låg svarsprocent, så för mig var en komplettering av intervjufrågor en självklarhet. I enkäten hade jag både öppna och slutna svarsalternativ.

Att göra en testundersökning med enkäterna före man gör den riktiga undersökningen är också viktigt. För då kan man klargöra om respondenterna kan missförstå eller misstolka frågorna. (Arbnor I. & Bjerke B., 1994 s. 365).

Min enkätundersökning riktade sig till företag, som är Andelsbanken Raseborgs kunder och har en omsättning på 650 000 € i året. Andelsbanken Raseborg har valt ut vilka företag jag skall skicka till och de har helt valt utgående från vilka företag de vill veta mer om. Svaren behandlades ändå konfidentiellt, så man behövde inte i enkäten fylla i företagets namn. Det betyder att banken inte fick reda på vilka företag, som tänkte vad, men i det stora hela fick de svar på vad kunder tycker, tänker och vet om e-fakturerings.

Jag skickade ut enkäter till företag som använder sig av e-fakturerings, sådana som inte använder och sådana företag som är på gång att börja med e-fakturerings. Sammanlagt skickade jag ut 107 enkäter och 38 enkätsvar fick jag besvarade tillbaka.

Efter att jag sammanställt enkätsvaren, så ville jag intervjua en bokförare för att få kopplingen mellan e-fakturering och bokföring. Jag tänkte att jag då får en mer komplett undersökning, om jag sedan utgående från enkätsvaren om e-fakturering också får en bokföringssynvinkel på min undersökning. Jag bestämde mig för att intervjua Gunilla Storgård på Raseborgs- Disponent och Bokföringscentral.

9 Resultatredovisning

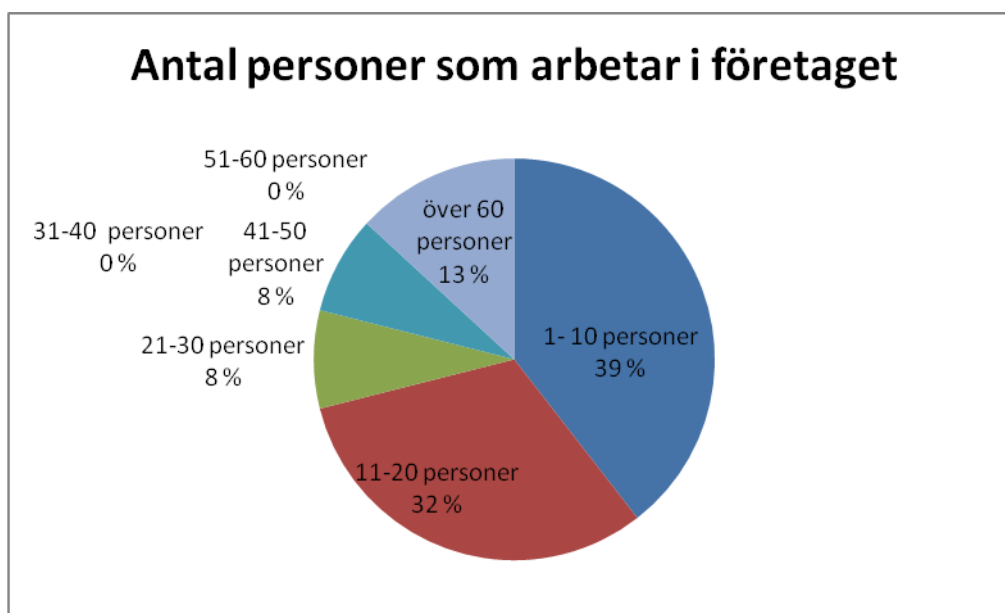
Undersökningen bestod av två delar. Först gjorde jag en enkätundersökning som jag riktade till Andelsbankens Raseborgs kunder. Jag postade 107 enkäter och företagen hade juni månad på sig att svara på enkäten och posta den tillbaka till mig. När tiden för att svara på enkäten tog slut hade jag fått 38 enkätsvar. Svarsprocenten var därmed 35.5%, vilket inte är en så hög svarsprocent. Jag skulle gärna ha fått flera svar, så att undersökningen skulle ha blivit större och mer tillförlitlig. Då man postar ut enkätundersökningar, så finns ju alltid risken att inte så många svarar. Dessutom var det juni månad, vilket kan innebära semestertider för en del företag.

Andra delen av undersökningen bestod av intervju med en anställd på en bokföringsbyrå.

9.1 Enkätresultat

I enkätundersökningen deltog 38 företag med omnejd från Kimitoön till Helsingfors, som är Andelsbanken Raseborgs kunder. Det visade sig att resultaten av vem som använder sig av e-fakturering och de som inte använder sig av e-fakturering blev jämnt fördelad. 20 av företagen som deltog i undersökningen använde sig av e-fakturering, medan 18 inte använde sig av det. Många av de som inte använde sig av e-fakturering ännu, skrev att de har det på gång och inom en snar framtid skall börja med det.

I enkäten ville jag veta vad för bolagsform företagen hade. Det visade sig att av de företag som deltog var 84 % (32 stycken) aktiebolag, 8 % (3 stycken) kommanditbolag och 8 % (3 stycken) kommuner. I de flesta av företagen, dvs. 39 %, arbetade 1-10 personer och i 32 % av företagen arbetade 11-20 personer, det var mest företag med få anställda som deltog i undersökningen.

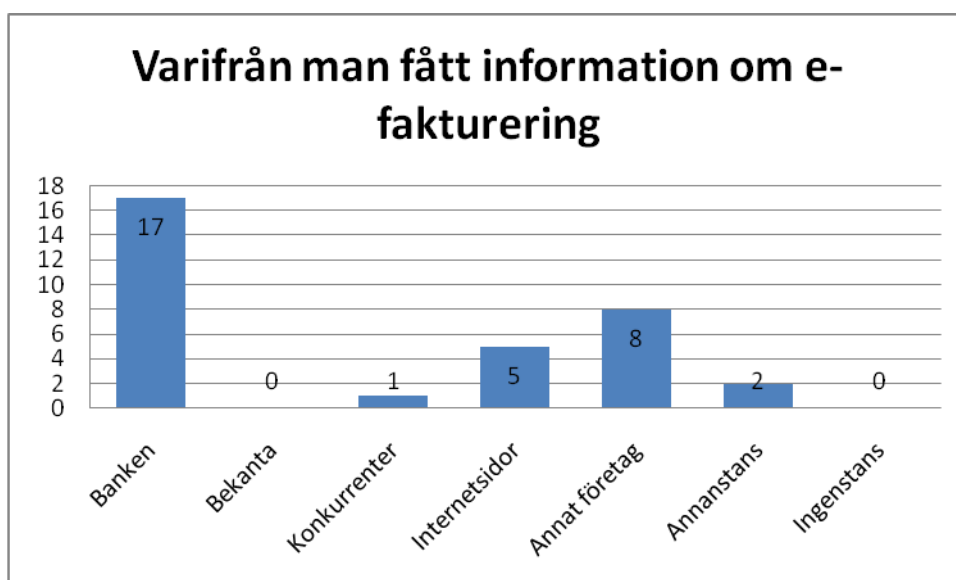

Figur 2 Antalet anställda i företagen

Alla 38 företag nämnde att de hade hört ordet e-fakturering, men 18 av dem använde sig inte ännu av e-fakturering. Fast företag använde sig av e-fakturering behövde det inte betyda att de både skickade ut och tog emot e-fakturor. Endast fyra av företagen som besvarade enkäten både skickade ut och tog emot e-fakturor. Resten tog endera emot eller skickade ut.

Fördelningen mellan mottagande och utskickning av e-fakturor blev jämnt fördelad, 11 skickade ut och tog emot, medan nio stycken inte tog emot och inte skickade ut e-fakturor.

I frågan om företagen är nöjda med informationen de fått om e-fakturering svarade 80 % att de är nöjda med informationen, medan 5 % inte var nöjda med informationen och 15 % tog inte ställning till frågan. Andelsbanken visade sig vara den största informationskällan, följt av andra företag och där nämndes Logica, EKM-Service, Crafthouse Consulting, Kesko, Gigantti och ADB-programleverantörer.

Figur 3 Informationskällor

Av de som besvarade enkäten, så hade de flesta använt sig av e-fakturering ett år. Fem år var den längsta tiden företagen hade använt sig av e-fakturering, medan två månader var den kortaste tiden. 65 % tycker att e-faktureringen har motsvarat förväntningarna, medan 20 % inte tycker att det motsvarade förväntningarna och 15 % har ingen åsikt.

Det som företagen är nöjda med gällande e-fakturering är att man inte behöver gå till posten, öppna kuvert, skanna in material och köpa frimärken. Systemen är lättare och snabbare och e-fakturering minskar på det manuella arbetet. Många nämner också att pappersmängden minskar. 65 % tycker att e-fakturering innebär mindre papper, men 35 % tycker att e-fakturering innebär lika mycket papper som pappersfakturan. Ett företag nämner också att det är enklare att få in i reskontran angående e-fakturering. E-fakturering är också miljövänligare alternativ för många, eftersom det inte blir lika mycket papper.

En del är missnöjda med e-fakturering. Särskilt nämns problem och fel som uppstod när företagen skulle köra igång med e-fakturering och e-faktureringen var i startskedet. ”Känslan av pappersfakturan” är också sådant som många saknar. E-fakturan känns inte som en riktig faktura. Ovissheten om e-fakturan som man skickar går fram är också en negativ sak. Föråldrade program är också ett problem för många företag. Att inte så många använder sig av e-fakturering är också ett problem för företag som just kommit igång med e-fakturering.

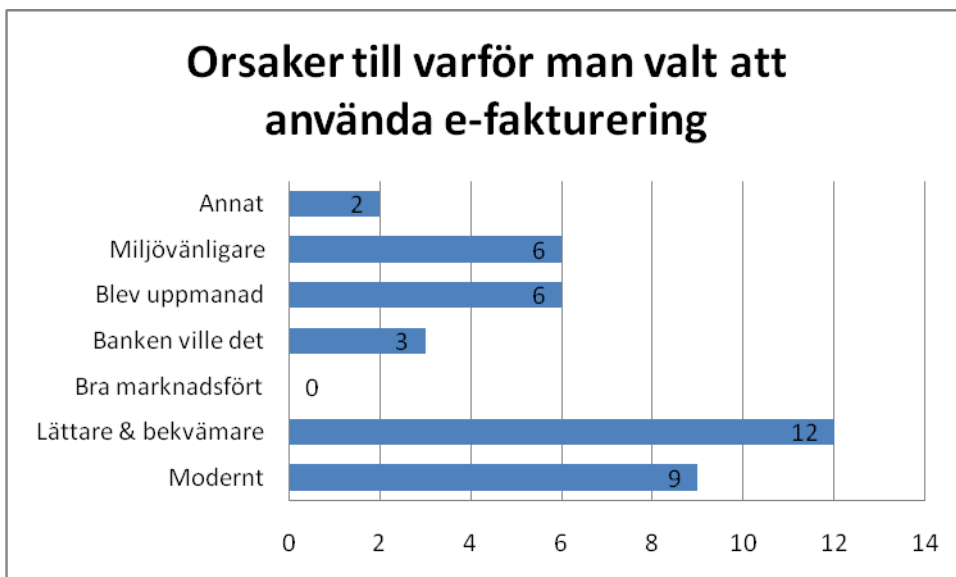
Många nämnde också att de inte har tillräcklig erfarenhet, för att kommentera vad som är bra och dåligt. Medan några nämnde att allt fungerat utmärkt gällande e-fakturering.

40 % har stött på problem gällande e-fakturering och resten har inte stött på några problem. Problem som nämns är att man fått fel adresser och därför skickat till fel adresser. Oklarheter om e-fakturan anländer till mottagaren är också ett problem och det är en stor osäkerhet och några nämner också att de inte fått fakturor som skickats som e-fakturor. Många nämner också att systemen inte är enhetliga. Serviceförmedlarna har olika åsikter om vad som krävs för en lyckad e-fakturering.

I jämförelsen mellan e-faktura och pappersfaktura anser 75 % att e-fakturan är bättre än pappersfakturan. Medan 25 % tycker att pappersfakturan är bättre. Orsaker till att e-fakturan är bättre är att den når kunderna snabbare och pappersmängden minskar. Varför pappersfakturan är bättre nämns att e-faktureringsprogrammen är dåliga. Ändå svarar 65 % att e-fakturering effektiviserar arbetet och 20 % tycker att det inte effektiviserar arbetet. 15 % tycker att det delvis effektiviserar arbetet. Behandlingen av en faktura försnabbas, arbetet minskar och misstagen och felen minskar. Tiden som går till att behandla fakturor kan användas till annat nödvändigt och på det sättet använder man tiden mera effektivt. Dessutom sparar man överlag tid, då man använder sig av e-fakturering.

Några nämner att det inte finns någon skillnad på arbetet som görs om man har pappersfaktura eller e-faktura, att samma arbete görs oberoende!

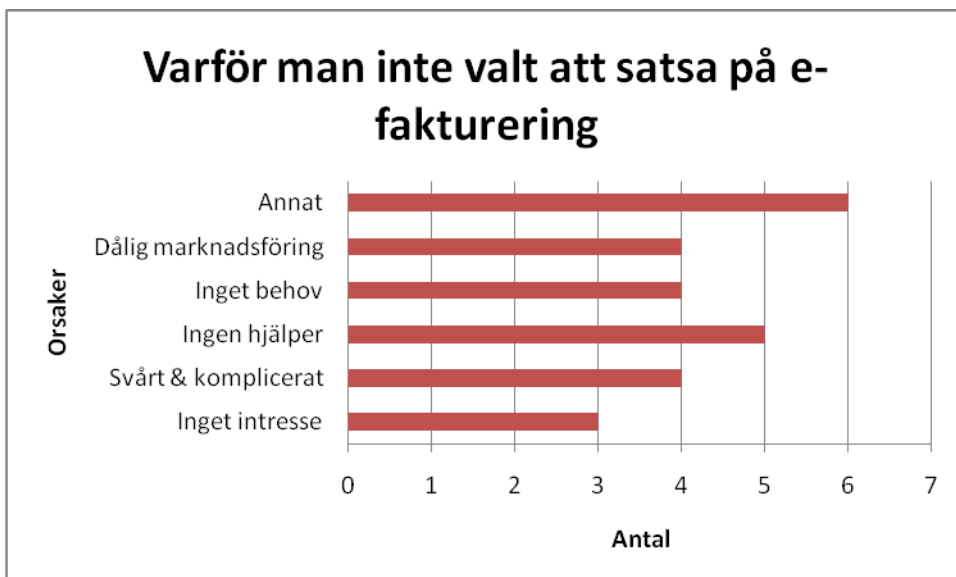
Den största orsaken till att 20 stycken av företagen som deltog i undersökningen valde att börja använda sig av e-fakturerings var att den var lättare och bekvämare. 12 stycken tyckte att det var lättare och bekvämare. Nio stycken valde e-fakturerings för att det var modernt. Efter det nämndes miljövänligt och på uppmaning av någon. Uppmaningen kunde man få av kunder, chefen eller Kesko. Ingen tyckte att e-fakturerings var bra marknadsfört!

Figur 4 Orsaker till användning av e-fakturerings

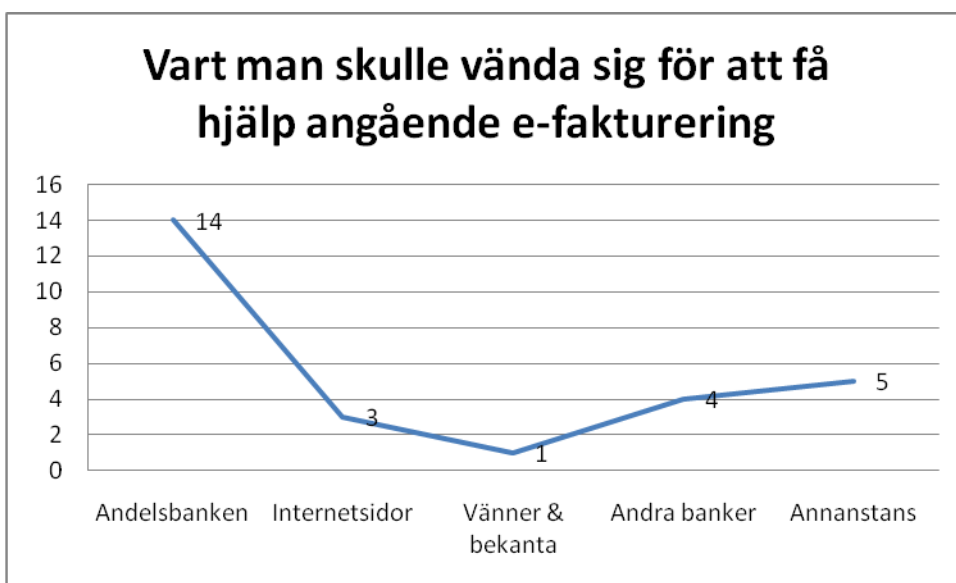
18 stycken tyckte att de fick bra hjälp när de körde igång med e-fakturerings. Två stycken tyckte att de inte fick tillräckligt med hjälp.

När man ser på svaren från de 18 respondenterna, som nämnde att de inte har tagit i bruk e-fakturering, anges som största orsak gamla data program, inget behov och att man inte har tid och ork. Sedan nämner fem företag att man inte får tillräckligt med hjälp. Svårt och komplicerat och dålig marknadsföring ges också som orsaker till varför man inte vill börja med e-fakturering.

Figur 5 Orsaker till varför man inte valt e-fakturering

Om man i framtiden skulle kunna tänka sig att börja använda e-fakturering svarade 83 % av de företag som inte ännu använder sig av e-fakturering att de skulle kunna tänka sig att börja använda. 17 % svarade att de inte i framtiden kan tänka sig att börja med e-fakturering. Vart de skulle vända sig för att få hjälp med startandet av e-fakturering eller få mera information om e-fakturan så var det 14 stycken som skulle vända sig till Andelsbanken och fem stycken som skulle begära hjälp annanstans ifrån. Annanstans kan vara bokföringsbyråer, Kesko eller programleverantörer. Fyra stycken skulle begära hjälp från någon annan bank än Andelsbanken.

Figur 6 Ställen som man skulle vända sig till vid behov av hjälp med e-fakturering

85 % vill inte att en bokföringsbyrå skall sköta e-faktureringen, utan man vill sköta e-faktureringen inom företaget. 15 % av företagen skulle ändå begära hjälp för att sköta e-faktureringen av en bokföringsbyrå.

9.2 Intervjuresultat

Jag intervjuade Gunilla Storgård som arbetar på Raseborgs Disponent och Bokföringscentral i Kimito. Hon arbetar där som bokförare och har arbetat där 6 år. Till utbildningen är hon tradenom.

Bokföringsbyrån sköter inte mycket fakturering åt företag, men det har ändå ökat de senaste åren. Nu är det vanligt att företag frågar om bokföringsbyrån har möjlighet att

sköta faktureringen eller om man själv som företagare skall sköta den. Man vill som företagare veta om man har möjlighet att outsourca faktureringen.

Det är inte många företag som använder sig av e-fakturering. Gunilla kommer fram till ett företag, som skickar ut e-fakturer och det är för att större företag kräver det. Per e-post är det dock vanligt att skicka fakturer och det har blivit ganska populärt. Att skicka fakturer per e-post är ett alternativ innan man kör igång e-faktureringen. Att allt fler företag börjar ta emot e-fakturer syns bra i bokföringen, eftersom de inte hämtar fakturorna till bokföraren. Trots att företagen mottar e-fakturer, så måste ändå räkningen printas ut, så att bokföraren får den med i materialet. Det förstår inte företagen, för de tycker det är onödigt att skriva ut e-fakturorna.

Om man ser skillnader i bokföringen, då e-fakturering har blivit mer populärt är svaret ett stort nej. E-fakturering används inte ännu i den utsträckning att man skulle se skillnader. Det finns mycket att utveckla ännu före e-fakturering får sitt stora genombrott.

Bokföringsbyrån marknadsför inte e-fakturan, trots att e-fakturering nu är tidens melodi. Kunder kan nog ställa frågor och vara lite fundersamma angående e-fakturering, för det är en ny sak och kan ställa till med stora förändringar för en del företag. Om det kommer frågor om e-fakturering brukar de hänvisa kunder till banken. Angående faktureringsystemet på bokföringscentralen så är det meningen att man i framtiden skall börja skicka ut e-fakturer för de företag som man sköter faktureringen, men det är inte färdigt utvecklat ännu.

Som positivt med e-fakturering nämner Gunilla att det blir mindre papper, men i dagens läge syns inga skillnader i pappersmängden. Däremot för e-fakturering dubbelt arbete med sig idag. Eftersom företagen först skickar fakturan elektroniskt och sedan är ännu mottagaren tvungen att printa ut den, för att få den till bokföraren. Bokföringen är ännu idag väldigt papperscentrerad.

Storgård tror ändå på e-faktureringen och att det en dag, då det är färdigt utvecklat kommer att bli väldigt enkelt. (Intervju med Gunilla Storgård 30.8.2010).

10 Analys och slutsatser

Denna enkätundersökning visade inte det jag tänkt om e-fakturering. Jag trodde absolut att en större del av företagen skulle använda sig av e-fakturering, men nu blev fördelningen mycket jämn. 53 procent av företagen som deltog i undersökningen använde sig av e-fakturering medan 47 procent inte använde sig av e-fakturering. Dessutom riktade jag mig till företag som hade en omsättning på 650 000 €, vilket medförde att jag trodde att det skulle vara ännu flera aktiva inom e-fakturering. Idag är inte e-fakturering ännu så populärt. Många företag nämnde ändå att de håller på att sätta igång e-faktureringen.

Jag förväntade mig mycket flera svar, men att göra en undersökning i juni månad, när många börjar semester och det annars kan vara stressigt kan medföra nackdelar för undersökningen. Det kan nog vara några orsaker till att jag inte fick så många svar som jag förväntade mig.

Frågor som jag själv tycker är självklara, så kan lätt förorsaka bekymmer för andra. Det fick också jag vara med om. Att man inte skall använda sig av öppna frågor har jag också fått inse vara ett faktum. Öppna frågor lämnas ofta obesvarade. Trots att jag testade enkäterna, så testade jag dem inte bland så många och när jag skulle sammanställa enkäterna så märkte jag att många frågor gav ganska liknande svar och att svaren gick in i varandra.

Det var tur att jag bestämde mig för att använda mig av två undersökningsmetoder, för då blev min undersökning mera komplett. Det var bra att jag utförde intervjun, för den gav mer information angående e-fakturering ur bokförings synvinkel. Intervjun löpte smidigt, för jag hade bestämt mig att intervjua endast en person. Jag hade inte så många frågor, men det blev ändå diskussion kring de frågor jag hade.

Största delen av företagen som deltog i undersökningen var aktiebolag med minst 650 000 € omsättning. Företagen hade heller inte så många anställda och det kanske också är en orsak till att man inte ännu satt igång e-faktureringen. Att det var aktiebolag gjorde det ändå lite förbryllande, eftersom aktiebolag är större bolag än till exempel enskilda näringsidkare och att de kanske därför skulle vara viktigt för dem att få e-fakturering att fungera. Det kunde ha blivit annorlunda resultat om jag riktat mig endast till aktiebolag med stor omsättning och med flera anställda.

Det var 20 procent som inte tycker e-fakturerings motsvarar förväntningarna och det är ett tecken på att man kanske som företagare har för höga förväntningar på e-fakturerings. Det krävs ett visst kunnande och tålamod för att komma igång med e-fakturerings och när man väl har kommit igång med så krävs det också att man som företagare litar på att det fungerar.

Dålig marknadsföring av e-fakturan nämnde 20 procent som en orsak till att de inte börjat använda sig av e-fakturerings. Personligen tycker jag marknadsförings av e-fakturor har varit livlig den senaste tiden och som privatperson har jag sett reklam om e-fakturerings på många platser. I nätbanken, i banken och då företag skickar ut fakturor gör de reklam om e-fakturerings. Ingen av dem som använder sig av e-fakturerings tycker heller att marknadsförings är bra. Jag förstår inte riktigt företagens åsikter om att marknadsförings är dålig. Kanske det också är så att företagen får för mycket information om e-fakturerings och de inte kan ta emot allting och därför tycker att marknadsförings är dålig när all information kommer på en gång. Dessutom kanske informationen är flummig och man tycker att det verkar svårt och komplicerat och man vet egentligen inte vad man egentligen ger sig in på. Nya saker kan skrämman och man försöker hålla sig borta från det, så länge som det är möjligt.

I undersökningen nämnde också 20 procent att de tycker e-fakturerings är svårt och komplicerat och dessutom nämnde 25 procent att de inte får någon hjälp. Att man tycker att det är svårt och komplicerat kan ha att göra med att man inte vill lära sig nya saker och ta till sig ny information. Man är helt enkelt rädd för det nya och ny teknik som erbjuds. E-fakturerings innebär att man skall vilja satsa på nya saker och ta till sig information, trots att det kan verka svårt och obegripligt. Att man inte får så mycket hjälp kan ha och göra med en själv som företagare. Man skall våga begära hjälp och ta emot hjälp som erbjuds. Bankerna erbjuder hjälp när man skall köra igång e-fakturerings. Banken har bra broschyrer och kunnig personal när det gäller e-fakturerings. Av de som inte ännu använder e-fakturerings skulle 78 procent vända sig till Andelsbanken för att få hjälp och resten skulle vända sig till andra banker för att få hjälp. Bankerna ger samma hjälp åt såväl företag som privat personer, när de skall börja med e-fakturerings. Olika företag behöver också olika mängder hjälp. Om man känner sig osäker skall man som företagare fråga om och om igen. Banken eller andra företag som hjälper till med e-fakturerings förstår inte att det behövs hjälp, om man inte begär. Nästan alla av företagen är nöjda med den hjälp de fått. Av de företag som inte ännu börjat med e-fakturerings nämner 83 procent att de i framtiden skulle kunna tänka sig att börja med e-fakturerings. Det är bra att en så stor

procent kan tänka sig att någon gång börja med det. Den restiga 17 procenten kan bestå av företag som varken vill eller tänker lära sig nya saker. Tyvärr får man alltid räkna med några sådana företag.

80 procent av de som använder sig av e-faktura är nöjda med den information de fått angående e-fakturering. Det visar att de som använder sig av e-fakturering är nöjda med informationsflöde, men de som inte använder sig av e-fakturering vågar inte lita på att de får den information och det kunnande som behövs för att få ett fungerande e-fakturerings system.

Det var lika många som svarade ja på att de mottar e-fakturer och skickar ut e-fakturer. Det var trots det inte många som både skickade ut och tog emot e-fakturer. Det kan ha att göra med att så många ännu är i ett tidigt skede av e-faktureringen och därför inte haft tid att satsa energi på att köra igång båda systemen. Orsaker till att företagen valt det ena framom det andra, beror på hurudant företag det är och vad som krävs av ett specifikt företag. Att kunna motta e-fakturer börjar bli allt viktigare. Större företag som till exempel Sonera och Fortum vill i allt större grad börja leverera e-fakturer.

Som största informationskälla nämnde 85 procent av företagen Andelsbanken. Det var också ett väntat resultat, eftersom man lättast frågar allt i banken där man också gör avtalen för e-fakturering. Att man som företagare vänder sig till banken är bra respons för banken, för det betyder att företagen litar på bankens kunnande. Kesko var också en populär informationskälla, vilket är förvånande. Kesko kan kanske trots allt inom vissa branscher vara ett stort stöd. Att det är populärt att även vända sig ADB-programleverantörer kan ha att göra med att de anses att sådana har ett allmänt kunnande om allt som har med teknik och datorer att göra.

E-fakturering anses av 75 procent av företagen vara bättre än pappersfakturering. Viktigt skulle det ändå vara att även övertyga den resterande 25 procenten att e-faktureringen inte är så dåligt och trots att man har dåliga erfarenheter så kan det bli bättre. Genom att övertyga de så försäkras man sig också om att i framtiden kunna bygga upp ett fungerande e-faktureringsystem, för det är i den riktningen vi går.

65 procent tycker att e-faktureringen effektiviserar arbetet och 15 procent tycker att de lite effektiviserar arbetet. 10 procent tycker att det inte alls effektiviserar arbetet och det kan ha att göra med att man ännu är så i början av e-faktureringen att man tycker att det är

besvärligare att lära sig allt än vad det är till nytta. E-fakturering måste ändå i viss grad effektivisera arbetet, eftersom många steg som man måste göra i pappersfakturering helt faller bort i e-fakturering.

Man marknadsför e-fakturan som ett miljövänligare alternativ, för att de blir mindre papper. 30 procent valde också e-fakturering, för att det är miljövänligare än vanlig pappersfakturering. Ändå nämner 35 procent av företagen att det inte blir mindre papper. Då kan man ju ifrågasätta, hur miljövänlig e-faktureringen egentligen är? Om det anses vara ett miljövänligt alternativ borde ju 100 procent nämna att det blir mindre papper! Att man printar ut papper kan ju ha att göra med att man inte vågar lita på systemen och därför printar ut alla papper för säkerhets skull. För att e-fakturering skall kunna marknadsföras som ett miljövänligare alternativ i framtiden, så krävs det av företagen att börja lita på systemen så att man inte behöver printa ut alla papper. Dessutom krävs det datasystem, som är så säkra och välutvecklade att det fungerar hos såväl företagaren som bokföraren. Det räcker inte endast med att inte företagaren behöver printa ut papper, bokföraren skall inte heller behöva göra det.

Endast 15 procent av företagen anlitar en bokföringsbyrå för att sköta e-faktureringen. Det tycker jag är en låg procent. Större företag kan ha valt att satsa på att anställa en person som kan sköta fakturering och bokföring och det kan vara en faktor som bidrar till den låga procenten. 28 procent skulle trots det vända sig till bokföringsbyråer för att få hjälp att komma igång med e-faktureringen.

I intervjun kom det tydligt fram att det inte ännu syns skillnader i bokföringen trots e-faktureringen. Så bokföringen har inte än idag förändras, trots e-faktureringen. I dagens bokföring är vanligt papper väldigt viktigt! Dessutom har så få företag kört igång med e-fakturering, så man har inte fått arbeta med det så mycket.

Bokföraren nämnde också att systemen måste bli enhetligare, så e-fakturorna kan komma in i bokföringssystem utan att företagen måste printa ut dem och hämta dem till bokföraren. I dagens läge kommer kontoutdrag in i bokföringssystemet elektroniskt genom att kunden gett fullmakt. Så att det i framtiden också kan komma in fakturor borde inte vara ett så stort problem, eftersom tekniken hela tiden går framåt. Idag är det ändå inte möjligt ännu.

Att många använder sig av e-post för att skicka ut fakturor är ändå ett tecken på att man sköter allt fler saker elektroniskt. Att skicka en faktura e-post är ett steg i rätt riktning, trots att fakturor per e-post inte räknas som e-fakturering.

Att e-fakturering är på så låg nivå på Kimitoön kan också ha att göra med att många företagare är äldre och därför anser de inte vara nödvändigt att köra igång e-fakturering. Många företag tänker kanske också att de tänker använda sig av pappersfaktura så länge det är möjligt och sedan när de blir tvingade att byta till e-faktura så gör de det.

Som en slutanalys av min undersökning kan jag säga att e-fakturering inte är tidens melodi bland Andelsbanken Raseborgs kunder och bokföringsbyråer. Än så länge är det nog papper som gäller och det kommer även att gälla en tid framöver. Övergången från pappersfakturor till e-fakturor kommer att ta sin tid. En dag kommer det nog att finnas enbart e-fakturor, men idag är utvecklingen dit lång och krokig. Den största utmaningen är enhetliga datasystem, som fungerar hos dem som tar emot och skickar ut e-fakturor, samt hos bokföraren. I dagens bokföring krävs ännu ett papper som verifikat. Det är ingen skillnad om man fått fakturan elektroniskt eller i pappersformat, så skall den finnas med i bokföringen. Bokföringen kräver att det finns verifikat. Det krävs att bokföringen utvecklas ganska mycket från vad den är idag för att e-faktureringen riktigt kan börja fungera på allvar och utan bekymmer. Bokföringen är så lagstadgad, så det blir svårt att göra stora förändringar snabbt. Att övergå från pappersfaktura till e-faktura i bokföringen är dessutom en stor förändring, eftersom fakturan i sig är viktig i bokföringen. Bokföringsprogrammen måste utvecklas så att företagens e-fakturor börjar synas i dataprogrammen och att man som bokförare har lov att se dem med fullmakt av företaget. När den dagen kommer att e-fakturor syns i bokföringen och Bokföringslagen tillåter det, då är vi mycket nära ett fungerande e-faktureringsystem.

11 Kritisk granskning

Min enkätundersökning är inte så tillförlitlig, eftersom jag endast riktade mig till Andelsbankens Raseborgs kunder och de som dessutom hade en viss omsättning per år. Om jag skulle ha valt kunder hur som helst ur Andelsbanken kundregister, så skulle resultaten varit annorlunda och validiteten högre. Nu när jag enbart undersökt en viss kundgrupp går inte resultaten att generalisera.

Svarsprocenten var rätt så låg och om jag skulle ha fått flera svar så skulle också min undersökning blivit mer tillförlitlig. Det är synd att inte flera svara på enkäten, för undersökning blev inte så stor som jag hade hoppats. Jag hade förväntat mig flera svar, så att jag också skulle ha kunnat fullborda min uppgift som min uppdragsgivare hade gett.

Intervjun var ett bra komplement till enkätundersökningen. I intervjun fick jag möjlighet att koppla ihop e-fakturering och bokföring och tackvare att jag gjorde det, så blev mitt examensarbete mera komplett.

12 Avslutning

Att e-fakturering inte är populärt bland företag ännu, är ett tydligt konstaterande jag gjort. Många är i ett tidigt skede av e-faktureringen och vet inte riktigt vad de skall tycka och tänka om e-fakturering. Man vågar inte riktigt som företagare lita på systemen och därför har inte e-fakturering kommit igång så starkt som marknadsföringen vill föra fram.

Trots den långsamma start som e-faktureringen fått, så är ändå de flesta villiga att ge e-faktureringen en chans i framtiden, vilket är en bra sak. Då får också e-faktureringen sin chans att visa vad det går för och en möjlighet att i framtiden få ett enhetligt system för fakturering. Före vi når dit så kräver allt sin tid, men vi är en bit på väg!

Det har varit intressant att göra en undersökning om e-fakturering. Mitt kunnande om e-fakturering har förbättrats, för när jag började skriva mitt examensarbete hade jag ingen djupare kunskap om e-fakturering. Jag visste endast att det var någonting som banken ville att så många som möjligt skall köra igång med. Jag har också fått djupare insikt i Bokföringslagen, eftersom min teoridel bestod av bokföringslagen, därför fick jag också möjligheten att bekanta mig med den.

Tack vare mitt samarbete med banken har arbetet löpt bra och jag har fått den hjälp och det stöd jag behövt. Att göra sitt examensarbete för ett företag, som fungerar som uppdragsgivare, är ett bra system. När jag körde igång med mitt examensarbete var jag fundersam hur det skulle gå, men allt har fungerat bra och jag är verkligen nöjd med systemet!

Jag rekommenderar kommande skribenter att hitta en uppdragsgivare och ett intressant ämne, då kommer hela processen med examensarbetet att löpa bra.

13 Källförteckning

Andelsbanken Raseborg (2008) a *E-fakturajtjänsten*.

<https://www.op.fi/op?cid=170270206&srcpl=3> (Hämtad 17.5.2010)

Andelsbanken Raseborg (2008) b *Tjänster på nätet*

<https://www.op.fi/op?cid=171013776&srcpl=3> (Hämtad 17.5.2010)

Andelsbanken Raseborg (2010): Allmänna villkor för Andelsbankens nättjänstkoder och OP-nättjänsterna <https://www.op.fi/media/liitteet?cid=171246258&srcpl=3> (Hämtad 8.6.2010)

Arbnor I. & Bjerke B. (1994): *Företagsekonomisk metodlära*. Lund: Studentlitteratur

Arjen tietoyhteiskunnan neuvottelukunta (2009): *Sähköisen laskutuksen työryhmä: toimenpiteet verkkolaskun edistämiseksi*. Helsingfors

Bokföringslag 30.12.1997/1336 <http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1997/19971336> (Hämtad 13.6.2010)

E-laskusanomat (u.å.). *E-lasku peittoaa paperilaskun*

https://213.138.133.3/www/page/fk_elasku_7554 (Hämtad 19.5.2010)

E-laskusanomat (2008): *Mottagning av nätfakturor i nätbanken – allmänna villkor*

https://213.138.133.3/www/page/fk_elasku_7553 (Hämtad 19.5.2010)

Finansbranschens Centralförbund: *E-faktura för konsumenter* (2007)

<http://www.fkl.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=2813&VID=default&SID=506005506092518&S=2&A=closeall&C=34311> (Hämtad 19.5.2010)

Finanssialan Keskusliitto (u.å.) a *Dags att byta till e-faktura* http://213.138.133.3/e-laskututorial/pdf/e-lasku_opas_sve.pdf (Hämtad 18.5.2010)

Finanssialan Keskusliitto (u.å.) b *Mikä ihmeen e-lasku? E-laskutietoja yritysten käyttöön*
<http://www.fkl.fi/ida/public/download.asp?docid=251010> (Häntad 12.9.2010)

Kirjanpitolautakunta (2000) *Yleisohje koneellisessa kirjanpidossa käytettävistä menetelmistä*

[http://ktm.elinar.fi/ktm/fin/kirjanpi.nsf/0/B45E30E34AB5305DC22568E700439DFE/\\$FILE/menetelm%E4.pdf](http://ktm.elinar.fi/ktm/fin/kirjanpi.nsf/0/B45E30E34AB5305DC22568E700439DFE/$FILE/menetelm%E4.pdf) (Häntad 13.6.2010)

Koskinen J. (2008): *Sähköinen lasku tehostaa maksamista ja säästää ympäristöä*. Euro ja talous 4/2008 s.36-43

MM PRO (2005): *Varför PDF?* <http://www.mmpro.fi/index.php?section=42> (Häntad 13.6.2010)

Op-Pohjola (2009): *E-fakturor tas redan emot av 60 % av dem som använder OP-Pohjolas nättjänst* <https://www.pohjola.fi/pohjola?cid=381130444&srcl=3> (Häntad 17.5.2010)

Rekola-Nieminen L. (2006): *Kirjanpitolaki käytännössä*. Helsinki: Edita Prima Oy

Tomperi S. (2005): *Bokföring i praktiken*. Tammerfors: Tammer-Paino Oy

ENKÄTUNDERSÖKNING OM E-FAKTURERING

Bilaga 1

1. Bolagsform?

- Aktiefbolag Kommanditbolag Öppet bolag
 Andelslag Annat, vad? _____

2. Hur många arbetar i företaget (inklusive dig själv)?

- 1-10 personer 11-20 personer 21-30 personer 31-40 personer
 41-50 personer 51-60 personer Över 60 personer

3. Har du hört om e-fakturering?

- Ja Nej

OM DU SVARAR NEJ PÅ FRÅGA 3, SÅ SKALL DU GÅ VIDARE TILL SIDA 4

4. Skickar ni ut e-fakturor?

- Ja Nej

5. Mottar ni e-fakturor?

- Ja Nej

6. Har du fått bra information om e-fakturering

- Ja Nej Tar inte ställning

7. Varifrån har du fått information? Du får kryssa i flera alternativ.

- Banken Bekanta Konkurrenter
 Internetsidor Annat företag, vilket? _____
 Annanstan, varifrån? _____ Ingenstans ifrån

8. Hur länge har ni använt er av e-fakturering?

Bilaga 1

_____ år _____ månader

9. Motsvarade e-faktureringen dina förväntningar?

Ja Nej Tar inte ställning

10. Vad är du nöjd med gällande e-fakturering? Motivera kort.

11. Vad är du missnöjd med gällande e-fakturering? Motivera kort.

12. Har du stött på problem angående e-fakturering?

Ja Nej

Hurudana problem?

13. Är e-fakturering bättre än pappersfakturering?

Ja Nej

Motivera ditt svar!

14. Tycker du e-fakturering effektiviserar ditt företags arbete?

Ja Nej

Motivera ditt svar!

Bilaga 1

15. Varför har du valt att använda e-fakturering? Du får kryssa i flera alternativ!

- Modernt Lättare och bekvämare Bra marknadsfört
- Banken ville det Blev uppmanad, av vem? _____
- Miljövänligare Annat, vad? _____

16. Fick du bra hjälp när du skulle börja med e-fakturering?

- Ja Nej

17. Innebär e-fakturering mindre papper?

- Ja Nej

18. Anlitar företaget en bokföringsbyrå för att sköta e-fakturering?

- Ja Nej

Tack för svaren och för Er hjälp att förverkliga mitt examensarbete!

Linda Abrahamsson

Om du svarade Nej på fråga 3, så fortsätt här!

Bilaga 1

19. Varför har du valt att inte satsa på e-fakturering? Du får kryssa i flera alternativ.

Inget intresse Svårt och komplicerat Ingen hjälper

Inget behov Dålig marknadsföring

Annat, vad? _____

20. Skulle du i framtiden kunna tänka dig att börja använda e-fakturering?

Ja Nej

Motivera!

21. Vart skulle du vända dig för att få mer information om e-fakturan?

Andelsbanken Internetsidor Vänner och bekanta

Andra banker Annanstans, vart? _____

Tack för svaren och för Er hjälp att förverkliga mitt examensarbete!

Linda Abrahamsson

KYSELY E- LASKUTUKSESTA

Bilaga 2

1. Yhtiömuoto?

- Osakeyhtiö Kommandiittiyhtiö Avoin yhtiö
 Osuuskunta Muu, mikä? _____

2. Kuinka monta työskentelee yrityksessä?

- 1-10 henkilöä 11–20 henkilöä 21–30 henkilöä
 31- 40 henkilöä 41–50 henkilöä 51–60 henkilöä
 Yli 60 henkilöä

3. Oletteko kuulleet e-laskutuksesta?

- Kyllä Ei

JOS VASTASITTE EI KOLMANTEEN KYSYMYKSEEN, NIIN JATKAKAA SIVULLE 3

4. Lähetättekö e-laskuja?

- Kyllä Ei

5. Otatteko e-laskuja vastaan?

- Kyllä Ei

6. Oletteko saanut hyödyllistä tietoa e-laskutuksesta?

- Kyllä Ei

7. Mistä olette saaneet tietoa? Saatte valita useampia vaihtoehtoja.

- Pankista Tuttavapiiristä Kilpailijoilta
 Internetistä Toisesta yrityksestä, mistä? _____
 Muu, mistä? _____ Ei mistään

8. Kuinka kauan olette käyttäneet e-laskutusta?

_____ vuotta _____ kuukautta

9. Vastasiko e-laskutus teidän odotuksianne?

- Kyllä Ei

Bilaga 2

10. Miksi olette tyytyväisiä voimassaolevaan e-laskutukseen? Perustelee lyhyesti!

11. Miksi olette tyytymättömiä voimassaolevaan e-laskutukseen? Perustelee lyhyesti!

12. Onko e-laskutuksen kanssa ollut ongelmia?

Kyllä Ei

Minkälaisia ongelmia?

13. Onko e-laskutus parempi kuin paperilaskutus?

Kyllä Ei

14. Tehostaako e-laskutus yrityksenne työtä?

Kyllä Ei

Perustelkaa vastauksenne!

15. Miksi olette valinneet e-laskutuksen?

- Moderni Helpompi ja vaivattomampi Hyvä markkinointi
- Pankki halusi sitä Ympäristöystävällisempi Minua kehoitettiin
- Muu, mikä? _____

16. Saitteko avustusta, kun aloititte e-laskutuksen?

Kyllä Ei

17. Tarkoittaako e-laskutus vähemmän paperia?

Kyllä Ei

Bilaga 2

18. Käyttääkö yrityksenne tilitoimistoa hoitamaan e-laskutuksen?

- Kyllä Ei

Jos vastasitte EI kolmanteen kysymykseen, niin jatkakaa täältä!

19. Miksi ette valinneet e-laskutusta? Saatte valita useampia vaihtoehtoja.

- Ei kiinnosta Hankalaa ja monimutkaista Ei tukea mistään
 Ei ole tarvetta Huono markkinointi
 Muu, mikä? _____

20. Voisitteko tulevaisuudessa alkaa käyttää e-laskutusta?

- Kyllä Ei

Perustelkaa vastauksenne!

21. Mihin kääntyisitte saadaksenne lisää informaatiota e-laskutuksesta?

- Osuuspankkiin Internet-sivuihin Ystävien ja tuttavien puoleen
 Toisiin pankkeihin Muu, mihin? _____

Kiitos vastuksistanne ja avustanne toteuttaa opinnäytetyöni!

Linda Abrahamsson

Hej!

Jag studerar tredje året företagsekonomi med inriktningen redovisning vid Yrkeshögskolan Novia i Åbo. Jag skall bli utexaminerad julen 2010 och jag håller nu på med mitt examensarbete. Denna enkät är en del av min undersökning för mitt examensarbete, som skall handla om e-fakturerings.

Min undersökning riktar sig endast till företag och jag gör den för Andelsbanken Raseborg, som fungerar som min uppdragsgivare.

Alla svar behandlas konfidentiellt och jag ber er returnera dem inom juni månad!

Jag är tacksam för Era svar och Er hjälp för mitt examensarbete!

Trevlig sommar!

Linda Abrahamsson

Hej!

Opiskelen kolmatta vuotta liiketalous ammattikorkeakoulussa Noviassa Turussa. Suuntautumiseni on laskentatoimi. Valmistun jouluna 2010 ja kirjoitan nyt opinnäytetyötäni. Tämä kysely on osa opinnäytetyöstäni, jonka kirjoitan e-laskutuksesta. Tutkimukseni kohdistuu ainoastaan yrityksiin. Kysely tehdään Osuuspankki Raaseporin kanssa, joka toimii toimeksiantajana. Vastaukset käsitellään luottamuksellisesti ja pyydän teitä palauttamaan ne kesäkuun aikana.

Olen kiitollinen vastuksistanne ja avustanne toteuttaa opinnäytetyöni!

Hauskaa kesää!

Linda Abrahamsson

INTERVJUFRÅGOR

Bilaga 5

1. Namn?
2. Yrke?
3. Arbetsplats?
4. Hur länge har du hållit på med ditt yrke?
5. Sköter bokföringsbyrån mycket fakturering åt företag?
6. Kan du säga om det har ökat eller minskat med åren?
7. Har ni många företag som använder sig av e-fakturering?
8. Tycker du flera företag borde köra igång med e-fakturering?
9. Hur har bokföringen förändrats med nättjänst och e-fakturering? Ser man tydlig förändring?
10. Har e-faktureringen effektiviserat bokföringen?
11. Betyder e-fakturering mindre papper för er del? Eller ser ni inga skillnader gällande det?
12. Marknadsför ni e-fakturan?
13. Fördelar med e-fakturan?
14. Nackdelar med e-fakturan?
15. Får ni mycket frågor om e-fakturering och hur era kunder skall gå tillväga för att köra igång med e-faktureringen? Eller vänder de sig till er om de behöver hjälp?
16. Har företagen själva haft åsikter om e-fakturering?
17. Tror du att vi i framtiden endast har e-fakturering som faktureringsystem?